

Γράφουν οι **Ευαγγελία Πετράκη και Νικολέτα Ιακωβάτου***

Τον τελευταίο καιρό συγκλονιστικά γεγονότα έχουν τυλίξει την υδρόγειο. Το θέμα; Ο πόλεμος. Δυστυχώς αποτελούσε πάντα ένα αναπόσπαστο μέρος της ανθρώπινης Ιστορίας, γιατί όμως το ξέσπασμα εκείνου στην Ουκρανία είναι αυτό που φαίνεται να μας απασχολεί περισσότερο;

Η απάντηση είναι απλή. Όπως όλοι γνωρίζουμε, η Δύση με ένα προσωπείο ανοχής και προόδου “αιφνιδιάστηκε” με το ξέσπασμα του πολέμου στην Ουκρανία, δεν φαίνεται όμως να επηρεάζεται από εκείνους που συμβαίνουν εκτός Ευρώπης. Πόλεμοι όπως της Συρίας, της Υεμένης και του Αφγανιστάν είναι πλέον εκτός της καθημερινότητάς μας.

Ο διαχωρισμός αυτός δεν είναι τυχαίος. Το κύριο αίτιό του είναι η αποστασιοποίηση της Ευρώπης από τις χώρες της Ασίας και της Αφρικής. Αυτές οι χώρες θεωρούνται “τριτοκοσμικές”, “απολίτιστες” και “υποανάπτυκτες”. Η Ευρώπη έχει υψώσει απροσπέλαστα τείχη απέναντι στους πολιτισμούς και τις θρησκείες τους. Χώρες της Ευρώπης που δεν δέχονταν ποτέ πρόσφυγες άνοιξαν τα σύνορά τους για πρώτη φορά για εκείνους της Ουκρανίας.

Η κίνηση αυτή τόνισε την παρουσία της “ανθρωπιάς” στις χώρες αυτές, αφού πολλοί ήταν

πρόθυμοι να φιλοξενήσουν μια λευκή Ουκρανή που ικανοποιούσε κάθε στερεότυπο. Οι μεσαιωνικές αυτές αντιλήψεις όπως και ο καταγιγισμός των ειδήσεων έχει οδηγήσει στην υποβάθμιση της σοβαρότητας του πολέμου. Η συνεχής προβολή των ίδιων γεγονότων και η απόκρυψη αρκετών άλλων μετατρέπουν τους τηλεθεατές σε παθητικούς δέκτες και όχι ενημερωμένους πολίτες. Οι σκληρές εικόνες του πολέμου που εμφανίζονται συνεχώς στις οθόνες μας εισέρχονται στην καθημερινότητα μας και με τη δύναμη της συνήθειας μετατρέπονται σε άλλο ένα κομμάτι της ρουτίνας. Έτσι, το άτομο αλλοτριώνεται, αποστασιοποιείται δηλαδή από την ανθρώπινη φύση του.

Άλλωστε στον πόλεμο δεν υπάρχουν νικητές και ηττημένοι. Πέρα από τις αμέτρητες ψυχές που χάνονται, όχι μόνο στο πεδίο της μάχης αλλά και σε πόλεις με άμαχο πληθυσμό, καταστρέφεται το φυσικό περιβάλλον• πόλεις, κτήρια και μνημεία λεηλατούνται, πολλοί άνθρωποι και ζώα βρίσκουν βασανιστικό θάνατο. Οι πρόσφυγες, αναζητώντας ένα ασφαλές καταφύγιο, έρχονται αντιμέτωποι με την σκληρή πραγματικότητα και τα κλειστά σύνορα των γειτονικών χωρών. Για εκείνους που τελικά τα περνούν, η κατάσταση δεν είναι εύκολη. Πολλοί δεν καταφέρνουν να ξαναγυρίσουν στην χώρα τους ή να χτίσουν εκ νέου μια αξιοπρεπή ζωή. Φαινόμενα όπως ο ρατσισμός και η ξενοφοβία μπαίνουν στο προσκήνιο, χτυπώντας αλύπητα το διαφορετικό.

Άσχημα είναι τα πράγματα και για τις χώρες που δεν συμμετέχουν στον πόλεμο. Εκτός από τον οικονομικό τομέα, με τις τιμές συνεχώς να αυξάνονται και τις επιχειρήσεις να πλήττονται καθημερινά, υπάρχουν επιπτώσεις και στην ψυχοσύνθεση των ανθρώπων. Είναι γνωστό ότι η βία γεννά βία. Έτσι ο πόλεμος αναζωπυρώνει φαινόμενα και συμπεριφορές τέτοιου είδους, όπως είναι ο ρατσισμός, ο φασισμός και η μισαλλοδοξία. Ταυτόχρονα, δημιουργεί αισθήματα πεσιμισμού και απογοήτευσης στα άτομα που θέλουν να βοηθήσουν ουσιαστικά αλλά δεν μπορούν. Η προσφορά βασικών αγαθών είναι η μόνη δυνατή συμβολή, που εάν και σημαντική δεν είναι αρκετή για την επίλυση του προβλήματος.

Ο πόλεμος μέσα σε όλες τις τραγικές επιπτώσεις του φέρει και την αποτελμάτωση του πολιτισμού. Ευτελίζει την αξία του ανθρώπου και αναστέλλει την ανάπτυξη του. Γιατί, όπως είπε και ο Ηρόδοτος *“στον καιρό της ειρήνης τα παιδιά θάβουν τους γονείς τους, ενώ αντίθετα στον καιρό του πολέμου οι γονείς θάβουν τα παιδιά τους”*. Μα υπάρχει θεραπεία για την “ανίατη” αρρώστια του πολέμου, και αυτή είναι **ο αγώνας**• αγώνας όλων όσων δεν πολεμούν, οι μικρές και οι μεγάλες πράξεις βοήθειας, οι διαμαρτυρίες και η κουλτούρα ειρήνης που φαίνεται να υιοθετούν κυρίως οι νέοι. Και πάνω από όλα η μόρφωση, το μεγαλύτερο όπλο εναντίων του πολέμου. Η μόρφωση που διδάσκει στους ανθρώπους να είναι άνθρωποι. Γιατί *“αν θέλεις να λέγεις άνθρωπος δεν θα πάψεις ούτε στιγμή ν’ αγωνίζεσαι*

για την ειρήνη και το δίκαιο” (Τάσος Λειβαδίτης).

*Μαθήτριες που μόλις αποφοίτησαν από το Μουσικό Σχολείο Ηρακλείου